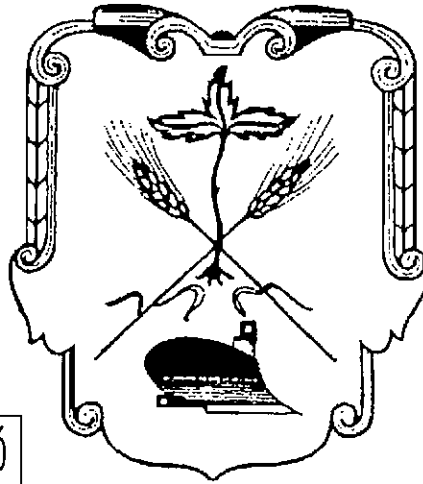

GALGA

Havonta megjelenő olvasnivaló

9. szám
2003. SZEPTEMBER

HÉVÍZ

“NOSZTALGIA SZÜRETI MÜLATSÁG” GALGAHÉVÍZEN

Szeptember 28-án, vasárnap rendezzük a
hagyományos szüreti felvonulást és bált községünkben,
az idén a nosztalgia jegyében.

Indulás:

A művelődési ház elől 12 órakor.

Szeretettel várunk mindenkit, a kíváncsiskodókat és a mulatni vágyókat is!

Elmúlt a nyár, a gólyák és a fecskék már a hosszú útra készülnek, de mire e sorok megjelennek már bizonyára úton is lesznek. Maguk mögött hagyják a forró, eső nélküli közép-európai nyarat. Elnézve a kókadozó növényeket, izzadó embereket, sokat tűnődtem azon, hogy vajon hová lettek a régi jó záporok-zivatarok és a csendes esők, amelyek gyermekkorunkban elmaradhatatlan kísérői voltak a nyárnak. Most persze annak is örülök, hogy vége a kánikulának, fellélegezhettünk, az idő sokkal kellemesebbé vált s talán szép vénasszonyok nyarának nézünk elébe.

A Halászbástya tövében, a **Kenyérszentelő Ünnepségen** a pestiek, no meg rengeteg külföldi vendég előtt szerepelt Hagyományörző Együttesünk.

A siker most sem maradt el.

A sok munka és a nyaralási szezon ellenére a Hagyományörző Együttes egész nyáron gyakorolt, szorgalmasan próbált keddenként, hogy felkészülten tegyen eleget a Mesterségek Ünnepére szóló meghívásnak, melyet hagyományosan augusztus 20-án a Budai Várban rendeztek meg. A szereplés nagyon jól sikerült, beszámolóinkat a 4. oldalon olvashatják.

A TARTALOMBÓL:

Önkormányzati kalendárium

A művelődési ház hírei:

- Beszámoló a nyári eseményekről
- Felhívás modáríjesztő-készítő versenyre

Olvasói levél: Falusi történet, Kristóf János elbeszélése

Tallózó - könyvismertető

§ ÖNKORMÁNYZATI KALEIDÖSZKÓP §

A Képviselő-testület az augusztus 12-én tartott ülésén tárgyalta és elfogadta az I. féléves gazdálkodásról szóló beszámolót. Mint azt az előterjesztés is tartalmazta az Önkormányzat pénzügyi helyzete stabil. Az I. félévben az összes bevételünk 135.119.- e. Ft volt. Ezen belül az intézményi működési bevétel (intézményi ellátási díjak, lakbér, bérleti díjak, műv.ház bevétel, kamat bevétel) 8.788.- e. Ft, a helyi adó bevétel pedig 7.305.- e. Ft. A gépjármű adó bevételnél a tervezetthez képest 17 %-os lemaradás van. Az állami támogatások terv szerint érkeznek. A csatorna befizetés terén szintén jelentős elmaradás van. Az éves bevételi tervet a testület 245.455.- e. Ft-ra emelte fel. A kiadások a terv szerint alakultak, az I. félévben 123.335.- e. Ft-ot költöttünk:

Önkormányzati igazgatási tevékenysége	5.179.- e. Ft
Óvodai intézményi étkeztetés	4.749.- e. Ft
Iskolai intézményi étkeztetés	2.712.- e. Ft
Munkahelyi vendéglátás	3.463.- e. Ft
Helyi közutak karbantartása	101.- e. Ft
Város és községgazdálkodás	3.420.- e. Ft
Közvilágítás	1.142.- e. Ft
Hétvégi központi orvosi ügyelet	624.- e. Ft
Fogorvosi szolgálat	2.780.- e. Ft
Védőnői szolgálat	1.787.- e. Ft
Rendszeres pénzbeli ellátás	6.221.- e. Ft
Eseti pénzbeli ellátás	1.750.- e. Ft
Települési hulladék kezelés	3.132.- e. Ft
Könyvtár	325.- e. Ft
Temető fenntartás	533.- e. Ft
Művelődési Ház	4.947.- e. Ft
Általános Iskolai oktatás	38.419.- e. Ft
Óvodai nevelés	14.783.- e. Ft
Körjegyzőség működése	19.606.- e. Ft

Valamennyi szakfeladaton a kiadás időarányos. A testület a tervmódosítás kapcsán útépítésre – mely időközben meg is valósult – 2,3 millió Ft-ot engedélyezett felhasználni.

Egyebek napirend keretében pedig döntés született arról, hogy a meglévő értékpapír egy részének eladásával 5 millió Ft-ot ez évben a művelődési ház felújítására fordítsunk. Szeretnénk idén a **lapos tetős részt tetővel ellátni, a vizes blokkokat felújítani**, valamint az **elektromos vezetékhálózatot teljes cseréjét elvégezni**. Felhatalmazást kapott a vezetés, hogy további tárgyalásokat folytasson a **világításkorszerűsítés idejének megvalósítására**. Határoztak a Képviselők arról is, hogy Önkormányzatunk a

Gödöllői és Galgamenti Kistérségi Tagsági viszonyát megszüntetve a megalakuló Aszódi Statisztikai Kistérség tagja legyen.

Szintén egyebek napirendi pont keretében a Polgármester Úr tájékoztatást adott az ülésen a településen történt fontosabb eseményekről, melynek keretében ismételt megköszönte a 15. Faluünnep valamennyi támogatójának, segítőjének és résztvevőjének tevékenységét. Egyidejűleg bejelentette, hogy településünk jövőre lesz **790 éves**, mely alkalmából a **16. Faluünnepen 2004. július 9-10-11-én** szeretnénk ezt megünnepelni egy programsorozattal, melyre meghívjuk külföldi barátainkat Kikindáról, Sevriéből (Franciaország), és német testvérvárosunkból Rahdenből. Kéri településünk polgárait, hogy a program kialakításában és lebonyolításában adjanak javaslatot és legyenek segítségünkre.

Szó volt továbbá arról, hogy a **Fő út egyik oldalán** az ároktisztítást elvégeztük. E helyütt is **kérem a lakosságot, hogy az átereszeket tisztítsák ki az őszi esőzések előtt.**

Az Önkormányzat és a Körjegyzőség munkáját érintő kérdésekben szívesen állunk az Önök rendelkezésére.

Tisztelettel :

Dr. Král László
körjegyző

TÁJÉKOZTATÁS!

Tájékoztatom, hogy az **Okmányiroda** a Belügyminisztérium kezdeményezésére

2003. 09. 01-től bevezeti a

**telefonon történő
ügyfél-előjegyzési
rendszert.**

Kísérleti jelleggel, az ügyfelek előzetesen keddi napra, a 06/28/581 023-as telefonszámon jelentkezhetnek be az Okmányirodába.
Tura Város Okmányiroda

A művelődési ház híreiből, programjaiból

Köszönet a segítőknek!

Lapunk hasábjain mégegyszer, ezúton is szeretnénk köszönetet mondani azoknak, akik fényképeikkel és egyéb dokumentumaikkal hozzájárultak a Kodály Zoltán Művelődési Ház 50. évfordulójára rendezett kiállításunkhoz.

**Matkovits Lajosné, Tóth Gáborné, Vanó Miklósné,
Basa József, Lukács Antalné, Gregus Istvánné,
Bence András, Keserű Istvánné, Gábor Gézáné,
Sára Ferenc**

A NYÁRON TÖRTÉNT

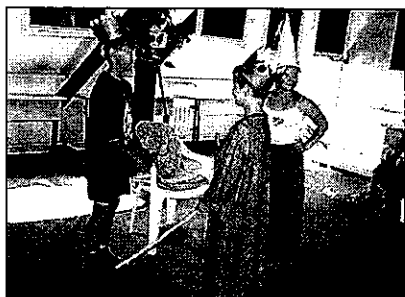
*Tündérszép Ilona és udvarhölgyei
Árgyeus királyfi társaságában*

Július második felében a művelődési ház új szünidei programot kínált a gyerekeknek. A Galgamenti Népfőiskolával együtt mesetábort rendeztünk a kicsiknek délelőttönként, két héten keresztül.

Többféle célunk volt e tábor elindításával. A legfontosabb az, hogy elcsa-

logassuk a gyerekeket a TV elől, ha csak egy rövid időre is, hogy valami értékesebb szórakozási lehetőséget nyújtsunk számukra. Azt akartuk, hogy ne egyedül kuksoljanak otthon megbabonázottan a TV elé zárva, amely – ma már köztudott – sajnos többnyire ontja magából az olyan ostoba és destruktív műsorokat a csatornák sokaságán, amelyekből a gyerekek fantáziája visszafejlődik, nagyon rossz viselkedési minták rögzülhetnek bennük, s ráadásul egy leegyszerűsített, nem valóságos élettel azonosulva, káros passzivitásra kárhoztatja őket. Szeretnénk, hogy ehelyett egy kis közösségben, baráti társaságban, vidáman töltsék idejüket a gyerekek s kapcsolódjanak ki a sok kötelező elfoglaltság után.

Célunk volt az is, hogy indirekt módon az olvasás felé irányítsuk a kicsiket, ezért szerveztünk mesetábort. Egy-egy mese feldolgozása mindig a közös olvasással kezdődött, majd beszélgettünk róla. Ezután következett a legizgalmasabb rész, a

*Az öreg király egyik fiával
és egy királykisasszonnyal*

szereposztás. Ez nem ment mindig zökkenő nélkül. Pl. boszorkány senki sem akart lenni, ezért ez rám maradt. (Nem is volt olyan szörnyű.)

Miután végre sikerült elosztani a szerepeket, kezdődhetett a játék. "Ibolya néni" volt a mesemondó, a gyerekek pedig beleélték magukat és játszottak. Nagyon élvezték, és rengeteget nevtünk (és néha sírtunk is). A mese szövegét persze nem szósz szerint követtük, inkább a tartalom volt a fontos. Mindenki a saját szavaival mondta a magáét, improvizálhatott kedvére. Miután egyszer-kétszer eljátszottuk a mesét, nekikezdünk a jelmezek és a díszletek elkészítésének. Amit tudunk együtt készítettük el, de az anyukák is sokat segítettek otthon. Úgy éreztem, hogy velünk vannak, megértették

"Szobros játékok" játszanak a nagyok

azt, ami a játékban és azt is, ami a játék mögött van.

Az utolsó napon búcsúelőadást rendeztünk, ahol még közönségünk (!) is volt. Ezután királyi búcsúlakoma következett, ahol egy nagy adag fagyis volt a menü.

A délutánonként a nagyobb gyerekeké volt a földszinti terem. Játsszótábort szerveztünk számukra, a fent leírtakhoz hasonló céllal. Szakképzett segítségünk is volt, Ruffné Basa Rózsa tanítónő, aki nemrégiben drámapedagógiai képesítést szerzett. Remek játékokat tanított be a gyerekeknek, de mi felnőttek is nagyon élveztük az efféle aktív kapcsolódást. Ahogy terjedt a tábor híre, úgy nőtt a gyerekek létszáma. A nagyok is remekül érezték magukat, sírás itt már nem volt, de nevetés annál több.

A két hét leteltével is sokan jöttek még, hogy de jó lenne még tovább is... Most ugyan nem lehetett folytatni, de a jövő nyáron egy hónaposra tervezük a mese- és a játsszótábort is. Reméljük, hogy a sikeres kezdés után, még sikeresebb lesz a folytatás jövőre.

*A második hét végén a nagyoktól is
"fagyis búcsút" vettünk. Reméljük, hogy
jövőre ugyanitt folytatódik a játék!*

Mesterségek ünnepe a Budai Várban

A cimbalom bizony nehéz volt...
Jól megizzadtak táncosaink,
mire a fellépés helyszínére értek.

A Hagyományőrző Együttes három fellépésre kapott felkérést augusztus 20-ra, a Budai Vár Palotaterasz színpadára. A szinte már elviselhetetlen kánikula ellenére az együttes nagyon jól szerepelt s ők kapták a legnagyobb tapsot a budapesti közönségtől. A közönségben rengeteg külföldi turista ült, illetve állt, mert oly nagy volt az érdeklődés, hogy nem mindenkinek jutott ülőhely. Megtisztelő volt együttesünk számára, hogy a kenyérszentelő színpadra is minket kértek fel szereplésre.

Török folklór műsor színesítette az idei ünnepet.

A nők kecsességükkel, a férfiak oroszosan akrobatikus táncukkal bűvölték el a közönséget.

Még néhány pillanat és kezdődik a tánc

A Budai Vár Palotaterasz színpadán táncol népi együttesünk

A kenyérszentelés felemelő pillanatai

A közönségre nem lehetett panaszunk,
nem fukarkodott az elismeréssel

FELHÍVÁS!

A Kodály Zoltán Művelődési Ház

Madárijesztő-készítő versenyt

rendez szeptember hónapban.

Jelentkezni a művelődési házban személyesen vagy telefonon lehet. (28/460 006 vagy 30/494 9599)

Eredményhirdetés a szüreti mulatság bálján lesz.

TURAI "SZOMSZÉDOLÓ"

Tura második évfordulóját ünnepelte az idén annak, hogy várossá nyilvánították. Az ünnepség vendég települése Galgahévíz volt s ennek okán felkérték polgármesterünket, dr. Basa Antalt, hogy mondjon ünnepi beszédet. Meghívták egy-egy fellépésre Galgahévízi Női Kórust, Ifjúsági Néptánc Együttesünket valamint a Hagyományőrzők Együttest is.

Aszódi Gábor kiváló kakaspörköltjével képviselte falunkat, amiről sajnos lemaradtam, de hallottam hírét.

Mészáros Zsuzsa
műv.ház igazgató

Az asztalitenisz bajnokság augusztus havi eredményei:

Felnőttek:

- I. Veres József
- II. Győri Levente
- III. Ocsovai Péter

Gyerekek:

- I. Kele Ádám
- II. Kui Krisztián
- III. Lukács Dániel

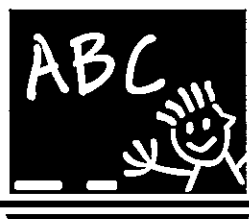
SULI-HÍREK BECSÖNGETTEK...

Szeptember 1-én 230 beíratott tanulóval elkezdődött a 2003/2004-es tanév. Összesen 104 tanuló kapott ingyen tankönyvet és még a tantestület 27 gyermek családjának segített a tankönyvcsomag kedvezményes megvásárlásában.

Régi és új arcokat köszönhetünk a tantestületben. GyES-ről tért vissza *Kajtorné Som Erzsébet*, valamint *Maszlág Mariann* angolt és informatikát tanít. Igazgatóhelyettesi megbízást kapott *Kassai István Vince*.

Iskolánkra is jellemző, hogy a nagy versenyfutásban sokan még olvasni sem tanulnak meg, hiszen nincs rá idejük. A vizsgálatok szerint a magyar gyerekek jelentős része egyáltalán nem érti az olvasott szöveget. Sokszor nem a gyermekek képességeivel, hanem a gyakorlásra fordított idővel van

baj. A mindennapok sűrűjében azt sem vesszük észre, hogy a tanult dolgok egy része felesleges, és a felnőtt korban semmire sem tudjuk használni. Ezekre a problémákra próbál megoldást adni a 2003. június 23-án az Országgyűlés által

elfogadott közoktatási törvény módosítása. Az idei tanévben csökken a diákok terhelése, hiszen egyes évfolyamokon kevesebb óraszámban tanulnak. A jelenlegi törvénymódosítás kimondja „*az iskolában minden esetben a gyerekek mindenek felett álló érdekéből kell kiindulni.*” A mi iskolánk arra törekszik, hogy korszerű, használható tudást kapjanak az iskolában.

Az iskola dolgozói nevében kívánunk minden partnerünknek jó egészséget és eredményekben gazdag tanévet!

S. Nagy Andrea

NÉPFŐISKOLAI HÍRADÓ

2003. SZEPTEMBER

Elkezdődött az új tanév. Köszönet illeti Gombosné Csákány Ibolyát, hogy két tanéven át végezte a népfőiskolai munkát kistérségünkben. Segítette, hogy a Komposzt bulik, a Föld napja, Egészségvásár rendezvények folyamata megmaradjon, a népfőiskolai baráti kör találkozhasson. Ezen a nyáron a Népfőiskolát képviselve a művelődési ház alsósoknak szervezett mesetáborában is segédkezett.

Meghívó

Ezúton szeretettel meghívunk minden kedves érdeklődőt évnyitó baráti körü rendezvényünkre.

2003. szeptember 30. kedd 18 óra
“Énekek dicsérlek”

Maczkó Mária turai népdalénekest hallgathatjuk mind zenében mind életmesékben.

A rendezvényen hanganyagaiból (CD/kazetta) vásárolhatunk is.

Belépődíj nincs, de jólelkű adományokat elfogadunk. Hagyományainkhoz híven a “Terülj, terülj asztalkára” kérjük hozzatok enni-innivaló finomságokat.

Hírek a focipályáról

Megkezdődött a labdarúgó bajnokság

Elkezdődött a 2003-2004. évi Gödöllői Körzeti Labdarúgó Bajnokság. Tekintettel arra, hogy csak kevés ifjúsági csapat jelezte részvételét, a játékosokkal egyetértésben úgy döntött a vezetőség, hogy két csapatot nevezünk a felnőttek küzdelmébe. A fiatalok Galgahévíz Junior néven indulnak.

Aug. 24:

Galgahévíz - Galgahévíz junior 4:1

Góllövők: Pallagi, Deme M, Száraz, Urbán, ill. Maka

Aug. 30:

Galgahévíz junior - Kistarcsa II. 4:8

Góllövők: Darnyik 2, Maka, Vaigel Cs.

Aug. 30:

Mogyoród - Galgahévíz 2:1

Góllövő: Szöllősi

Szept. 7:

Galgahévíz - Valkó 3:2

Góllövők: Deme, Tóth A. Száraz

Hajrá Hévíz!

Bencze Jánosné
sportköri elnök

Az új tanévben Nagy Andrea veszi át a stafétát. Elsősorban a szokásos programjainkat szeretnénk új tartalommal megtölteni, ugyanakkor nyitottak vagyunk más ötletekre is, **telefonon** és személyesen is várjuk ezeket: **28/460-276**. **Elérhetőségünk** általában 8.30-12.30-ig a népfőiskolai irodában, a művelődési ház emeletén. Ugyanitt továbbra is lehetőség van a **környezetvédelemmel és egészségvédelemmel kapcsolatos könyvek kölcsönzésére**.

Meghívó

2003. október 15-én szerdán 17 órára
a negyedik

háziasszonyi összejövetelre.

Videofilm vetítés és beszélgetés
egy szívbemarkoló történetről.

Az élet háza (videofilm)

Sokan küzdünk hasonló helyzettel, ha rákos beteg családtagunkkal, szerettünkkel élünk együtt, szenvedünk vele, vagy sajnáljuk őt.

A rendezvény ötletadója: Vizi Györgyi

Szeretnénk a korábban felvetett névadót is kezdeményezni. Minden ötletre nyitottak vagyunk, hogy a háziasszonyi összejövetelek frappáns nevet kapjanak. Belépődíj nincs.

Mindkét programunkra érvényes, hogy családtagjaitokkal, gyermekeitekkel is jöhettek.

JÓGA TANFOLYAM INDUL

szeptember 18-án,

csütörtökön 18 órakor.

Tartja: Kovács Zsuzsa Drölma

Várjuk az új és a régi érdeklődőket is.

VÉRADÁS

Szeptember 14-én, vasárnap,

9-től 13 óráig,

az idei utolsó véradást tartjuk a Galgahévízi

Polgármesteri Hivatalban.

Most se feledje: AKI VÉRT AD, ÉLETET AD!

Könyvajánló

Szeptembertől egy új rovattal bővül újságunk, mégpedig a "könyvajánló"-val. E számunkban két, egymástól merőben különböző könyvet szeretnénk megismertetni olvasóinkkal, s ezért azokból egy-egy rövid részletet közre is adunk. Remélem sikerül az érdeklődésüket felkelteni és talán kedvük kerekedik végigolvasni a könyveket.

Az első a Magyar Könyvklub Természetkalauz sorozatában megjelent **Élet és túlélés a természetben** c. ökológiával foglalkozó ismeretterjesztő könyv, melynek szerzője Josef Reichholf. A kötetet Fritz Wendler illusztrálta. Az alábbiakban a sorozatszerkesztő Gunter Steinbach bevezetőjéből és a könyv első fejezetéből közlünk részleteket.

ÉLET ÉS TÚLÉLÉS A TERMÉSZETBEN – BEVEZETÉS

Az ökológia fogalma ma már több mint 100 éves múltra tekint vissza. De az utóbbi idők döbbenetes környezeti hatásainak következtében a nyilvánosság nyomására egyre inkább előtérbe került.

Harminc évvel korábban ez a szó, mint pl. környezetvédelmi miniszter, éppen olyan idegenül hangzott volna, mint akár az, hogy természetvédő. Ma már valamennyi ipari ország kormányában megtaláljuk őket a rohamosan, nagyságrendekkel megnövekedett környezeti és ökológiai problémák miatt, s már nemcsak a természet iránti szeretetről van szó, hanem a fenyegető bajok elhárításáról is. Az élet jellemző módon túléléssé változott, anélkül, hogy a bioszféra alapvető feltételei megváltoztak volna.

Az ember évszázadunkban új keretek közé helyezte a Föld életközösségét. A környezet teherbíró képességének megvizsgálása nélkül ma már egyáltalán nem lehet sem helyi, sem globális méretekben komolyan tervezni. Csak a "dinoszauruszfegyverzetűek" engedhetik meg maguknak ezt az ellenszenves látszatszábadtságot. Aki az élőlények és a környezet egymásra gyakorolt hatásával (ökológia) foglalkozik, annak nehéz a munkája e határokat nem ismerő, szinte parttalan tudományterületen.

Mindenekelőtt elmondhatjuk, hogy a kis és nagy dolgokat felismerhető összefüggések láncolják össze. Az ökológia egy dinamikus és rendkívül finom összefüggésekkel rendelkező világot ír le. Minden minden-nel összefügg, és az ökológiai ismereteinkkel együtt a napi döntéseinkben mégsem tudunk előbbre lépni.

Akarva-akaratlan részt veszünk az élőlényeknek ebben a játszmájában, amelynek egyúttal okozói és szenvedő alanyai is vagyunk. Minden lélegzetvétellel a bioszféra anyagforgalmához kötődünk, amely azt is bizonyítja, hogy mennyire szorosan függünk az oxigéntermelő növényektől. Minden cselekedetünket meghatározzák az élőlényekkel kapcsolatos összefüggések, amelyek eleve egy működő ökoszisztémához fűznek bennünket. Elmúltak már és illúzióvá váltak azok az idők, amikor a környezet figyelembevétele nélkül cselekedhettünk. Az önkényes hatalmi tettek csakis a pusztuláshoz vezetnek. Minden, a földi viszonyokban létrehozott átalakítás közvetve vagy közvetlenül hat az élőlényekre, akár a tenger planktonjairól van szó, akár éppen a bélfőráncról. Helytelenül gondolkodik az, aki nem lát messzebbre, a hatásokkal nem törődik. Ma már rendelkezésünkre áll a természettudományoknak ez a szellemi "kéziszerszámkészlete", az ökológia tudományterülete, amelyet a gazdasági élet felhasználhat a napi gyakorlatban.

Josef Reichholf azon kevés német ajkú ökológus tanárok egyike, aki ezzel a kötetrel vállalta, hogy sikeresen bevezet bennünket az ökológia tudományába. Minden egyes példája bámulatra méltó összefüggéseket érzékeltet az olvasóval. Megértjük, hogy az élettelen világ milyen egységes egészet alkot az élővilággal, a bioszférával. Sikerült a szerzőnek pedagógiai mesterművet alkotnia, a hattyúk és a szárcsák példáját keresztül fantasztikus összefüggéseket megvilágítani, és az ökológia fogalmát olyan olvasók számára is érthetővé tenni, akik még sosem foglalkoztak biológiai kérdésekkel.

1. A környezet változik

A gólyaállomány csökkenéséről.

Környezetünk válságba került. Az erdőket nagy területeken kiirtották vagy kipusztultak, a vizek elszennyeződtek, és a rétek virágpompája is eltűnt. A szabadon élő növény- és állatfajok egész sora veszélybe került. Például a fehér gólya, amely évszázadokon át szoros közösségben élt együtt az emberrel. A gólyák a falusi háztetőkre építették fészkeiket, ha meg támasztékra volt szükségük, segített nekik az ember akár egy kocsikerék felrakásával is. Nyugodtan sétáltak a mezőkön táplálékkeresés közben, egereket fogdostak a szántókon, és méltóságteljesen vitorláztak vissza fiaikhoz az udvarok fölé. Az ember értékelte a gólyákat, és megkísérelte védeni. Mindez évszázadokon át természetes, mindennapi dolog volt, ám az utóbbi három évtized alatt véget ért. A gólyaállományok hirtelen nagyon megfogyatkoztak. Szá-

muk feltartóztatatlantul tovább csökkent: Baden-Württembergben 252 pár költött még 1948-ban, de harminc évvel később már csupán 17 pár. Hasonlóan botrányos a gólyaállomány csökkenése Bajorországban és Alsó-Szászországban is. Még a gólyában gazdag Schleswig-Holstein tartomány sem marad ki a szomorú felsorolásból. Ezért a gólya még sosem kapott ekkora figyelmet, mint éppen ezekben az időkben. Ezerszámra gyűrték a fészkekben a fiatalokat, hogy követni tudják életútjukat. A fehér gólya volt az első madárfaj, amelynek állományosságát Európa-szerte vizsgálták.

Az ornitológusok alaposan tanulmányozták a gólyák költésbiológiáját és táplálék-összetételét is. A nyilvánosság évről-évre nagy várakozással és figyelemmel várta tavasszal a gólyák érkezését. Ennek ellenére egyre kevesebben tértek vissza költőhelyükre. A csökkenés az ún. gólyafalvakat is érintette, mint például Rustot a Fertő tónál, ahol a gólyák egykor tömegesen költöttek. Manapság eseménynek számít a friss szántáson táplálékot kereső gólya látványa.

És ha a tavaszi vagy a nyár végi vonulás idején néhány pár gólya valahol megjelenik és rövid időre megpihen, az ember biztos lehet benne, hogy a helyi lapok beszámolnak róla.

Sajnos ez a gólyasors egész sor más, kevésbé ismert madárfajjal azonosan alakult. Amint elkészültek az utóbbi években a kiértékelések, kiderült az ijesztő valóság: a német madárfajoknak a fele többé-kevésbé veszélybe került! Hozzáfűzhetjük: Magyarországon kb. az egyharmada. Pedig a legtöbbjük már hosszú ideje védelem alatt áll. Nálunk tilos a vadon élő madarak fogása, vadászása, megölése vagy fészkelőhelyük zavarása. Ennek ellenére szemlátomást ritkulnak. A madarak számának csökkenését épp a gólyák szimbolizálják a legjobban: mindenkinek kedves és a törvények által védett faj, állománya mégis egyre fogy. Belátható időn belül Közép-Európából (Németország, Benelux államok, Svájc, Ausztria) mint fészkelő faj, el fog tűnni a gólya. Magyarországon még kb. 5000 pár él.

Mi játszódik itt le? Miért nem látszanak a természetvédelmi erőfeszítések eredményei? Az emberek meseterséges tavakat létesítettek a gólyák számára azért, hogy onnan fiókáikat táplálni tudják. A netán késői elvonulókat is etetik ősszel, sőt némelyeket egész télen át ápolnak. Fészkeket biztosan rögzítik a leesés ellen. Ott, ahol a fészkekben műanyagot találtak, eltávolították, hogy ha esik az eső, az állandó nedvesség ne okozzon kárt bennük. Vannak madárvédők, akik még az elgyengült fiatalokat is kiveszik a fészkekből, és addig ápolják, amíg a fiókák meg nem erősödnek, majd visszahelyezik őket testvéreik közé.

Sőt nagy röpdékben megkísérelték a gólyákat tenyészteni is, majd később szabadon engedve őket, szerették volna a gólyaállományt gyarapítani. A sok erőfeszítés ellenére nem látszik a kívánt eredmény.

A gólyák nem képesek a kultúrtáj újfajta nehézségeihez alkalmazkodni, hogy felülkerekedve rajtuk, túléljék a válságot. A magasfeszültségű villanyvezetékekkel és oszlopokkal megtűzdelt táj rengeteg áldozatot követel, mert a levegőben vitorlázó gólyák nekirepülnek. Az afrikai telelőhelyekre való hosszú vonulás is sok veszélyt rejt magában. A vizenyős réteket kiszárították, a mocsarakat lecsapolták, és a mezőgazdaság intenzívvé vált. Ez mind a gólyák kiszorításával járt. Az eredményes védelemhez tudnunk kell, hogy melyek azok a környezeti feltételek, amelyeknek a megváltozása okozza leginkább a gólyák számának csökkenését.

(A könyv a művelődési házban működő Galgamenti Népfőiskola könyvtárából kikölcsönözhető)

A másik könyv, amelyet Önöknek ajánlunk, **Marcello D'Orta, Én, reméljük, megúszom** c. könyve, amely Dél-Olaszországba röpti az olvasót. Nem is akárhova, hanem egy Nápoly külvárosában lévő általános iskolába, ahol egy olyan tanító bácsi tanít, aki "látcólag harminc éves, de egy kicsit öttel több". A tizenegy-néhány év alatt rengeteg dolgot olvasott el és néhányat félretett közülük. Ezekből válogatta ki a legmulatságosabb és legmeghökkenőbb hatvanat.

Az író ezt írja könyve előszavában:

“Azt hiszem érdemes őket elolvasni. Amilyen színesek és elevenek, a bámulatos nyelvtani hibáikkal és lépten-nyomon kibuggyanó önkéntelen humorukkal első pillantásra egy fergeteges aranyköpés-antológia látszatát kelthetik. De aki tud a sorok közt olvasni, az valami mást, valami többet is észre fog venni. Az ősi bölcsességet és beletörődést, valami lumpen-hamuasságú szemtelen és emésztő derűt, egy vidám és kegyetlen hétköznapi krónikát, amely az olasz Dél nyugtalanító helyzetéről ad keresztmetszetet. Valamit, ami gondolkodásra serkent, és amit egy komoly szociológiai tárgyú könyv aligha volna képes ilyen közvetlenül nyújtani.”

S ha ettől még nem jött meg a kedvük, akkor íme egy kis ízelítő, tessék olvassanak bele Önök is! (A könyv az Európa Könyvkiadó gondozásában jelent meg 2001-ben.)

Melyik korban szeretnél élni?

Én a kőkorszakban szeretnék élni és bunkóval dobálózni. Abban az időben ugyanis sokat harcoltak. Ha te az egyik törzshöz tartoztál, egy másik ember meg egy másik törzshöz tartozott és az uton összefutottak, akkor ahogy meglátták egymást már ütöttek is.

A kor fegyvere a kőbalta volt, és akinek nem volt, annak befellegzett, mert bunkó nélkül nem lehetett védekezni. Akinek nem volt bunkója, az ütött, rugott, fejtelt, köpdösött, úgy védekezett. De a végén ígyis úgyis meghalt.

A kőkorszakban folyton kitörték a vulkánok, rengett a föld, az állatok fölfalták egymást akkor is ha már jól voltak lakva, és mindig rossz idő volt.

Ebben a primitív korban nem bírtak békén maradni. Otthon mindig csak a veszekedés ment és mindenki szutykos volt. Nem mosakodtak. Nem fésülködtek. Nem borotválkoztak. A nők se.

A gyerek mikor megszületett, máris kész primitív ember volt.

Nem volt fűtés, nem tudták, mivel töltsék el a szabadidejüket, úgyhogy firkáltak a falra. Ha egy vadálat belépett a barlangba, rögtön lebunkózták és megették, akármilyen vad volt. Nyáron amikor meleg volt, ilyen hatalmas prehisztérikus szunyogok mentek be a házba, nem hagytak aludni, az ember meg káromkodott. Énnekem tetszik a kőkorszak, mert sokmindent felfedeztek és feltaláltak. Feltalálták a küllő nélküli kereket, a kőbaltát, a bronzkorszakot, a cölöpépítményt, a kezdetleges faekét, a pattintott kovákövet. Az ember akkor kezdett el okosodni, de még a majomra ütött.

Amikor már nem ütöttek a majomra, Egyiptomiakká váltak, de ez már más téma.

Ez a fogalmazás.

Beszélgj a tanítóról

Az én tanítómát Marcello D'ortának hívják, elsőbe lett az enyém, mikor ovodába jártam, nem volt az enyém.

Nagyon szeretem őt, mert jó és egy csomó mindenre megtanít bennünket. Képtelen bennünket verni, amiért nem fogadunk neki szót. Látcólag harminc éves, de egy kicsit ötlet több. Szakállas, szemüveges. A haja egy kicsit barna, egy kicsit szőke. Kék és zöld szemet visel. Nyáron lebarnul, télen nem. Egy kicsit magas és egy kicsit alacsony, játszik velünk és képtelen verni bennünket.

Nincs valami jóba a tanító néniével, mert a többi tanítónéni csak kiabál és játca az eszét és minél öregebb annál jobban játca az eszét, és állandóan cigarettazik a folyosón és nem tud semmit.

Az én tanítóm elmagyarázott nekünk bizonyos dolgokat, és megmondta hogy “mit tuggya azt a többi tanítónéni!”

Az én tanítóm nagyon jól rajzol és mindenki hozzá jön, de karácsonyi meg anyáknap ajándékot nem tud csinálni, ezért az anyák mindig duzzogni szoknak.

Ő sose akar semmi évüégi ajándékot, de mi akkor is adunk neki. Én az idén olyan ajándékot hozok neki, amiért 10000 lírát fizetek, a felit édesanyám álja, a másik felit Armaduccióé.

Március 8. nőnap. Beszélgj a nők helyzetéről

Én azt gondolom (és hiszem) hogy a nőnek egyenlőnek kel lenni a férfival, mert nem helyes, hogy nem egyenlő.

Március 8-cadikán a nőnek egyenlőnek kel lenni a férfival!

Ezen a napon minden ember mimózát visz a nőknek és a többi embernek is, deviszont én ismerek egy embert akki március 8-cadikán segberugot egy nőt. Édesapám mesélte, hogy volt.

Édesapám most villamos vezető, de azelőtt tűzoltó.

Akor történt hogy egy ilyen március 8-cadikai nő le akart ugrani a tetőről és ki leték hívva a tűzoltókat. Édesapám szokot felmászni a tetőkre hogy az emberek ne ugorjanak le a házak tetejéről.

Ő fölmászot, és amikor szemtől szembe ált a bolond nővel, azt mondta neki: “Most mondmeg mér akarsz leugorni csak hogy a bajunkat szaporítsd azért?”

Akkor a bolond ezen egy kicsit elgondolkodot, hogy téleg kiakare ugorni vagy visszamenne inkább a szobába és úgy döntöt leugrik. De az édesapám is jól ráugrot és megfokta.

Amikor lejöttek, az édesapám egyik barátja akki tűzoltó volt ő is (de lenn), segberukta a bolond nőt, amiért ilyen agságot okozot.

Én annak az embernek a hejébe nem ruktam volna segbe azt a nőt pont március 8-cadikán, máskor igen.

FALUSI TÖRTÉNET (elbeszélés)

Mindenütt, a városokban, falvakban, így a mi községünkben is éltek módosabbak, gazdagok és szegények. Divat volt – különösen a szegényebb családoknál – a sok gyerek, amit Isten áldásaként fogadtak, de később, a felnőtté váláskor már Isten csapásaként emlegettek. Különösen akkor, ha vagy az ember, mint családfő, vagy az asszony beteges volt, ami bizony elég sűrűn sújtott le a növekvő tüdő- és egyéb szervi betegségek terén, s ti-zedelte az emberiséget, így falunk lakosságát is.

Községünk központi környékén és a felsőbb utcák egy részén, ahol leginkább gazdálkodó parasztok, nehézléptű, pihenéstelen és darabos emberek laktak. Udvaraikon reggelenként felsikant a szíven talált malacok visítása. A visítást jókedvű gyerekkiáltások követték, s mire kivirradt, az udvaron zsírosképű gyerekek ugrándoztak, s hol fülét, szalonnát, pirított bőrt csámcsogtak jóízűen.

Csak éppen a Káré gyerekek, ők heten a felsőbb utca egy szegényes, alacsony, sárral tapasztott házában, ők maradtak ki mindeme gyönyörű, izgalmas színjátékból. Édesapjuk legtöbbször csak helyi csőszségből kereste családjá kenyerét, s nem futotta másra, mint a legszükségesebb betevőre. Családjá disznósivítást csak a mások udvaráról hallott. Janika a középső fiú, a kék-világos szemével, okos tekintetével, soványos, de puha és kedves arcával nem tudott elmozdulni a kékfestő köténnyel elfüggönyözött ablakuktól. – Hát mi már mikor, anyuka? Mikor adtok nekünk is szalonnát, mint a többi gyereknek? – Azok módos gyerekek, fiam! Mormolta Örzse néni, oda se pillantva a sóvárgó, kicsi fia arcára. – Földjük van azoknak, meg minden jószáguk. A te édesapád csak szegény kis faluszolga, csősz, azoknak a nap-számosa. Hát ezért Janika!

De Janika tovább gondolt. Hiszen a Sárika apja se gazdag, ő is napszámba és Pestre jár dolgozni az építőkhöz. A kis pisze-szőke Sárika leánygyerek nem messze lakott tőlük. Egymaga volt, testvértelen és hétköznapi is gombos, sárga cipellőben járt, fánkot evett meg szalonnát. Örzse néne nem igen tudott magyarázkodni, éppen kukoricát szemelgetett, morzsolgatott. Ez a kukorica, ha megfőtt, ez lesz a család mai ebédje. Hát hogyan szólhatna, hogyan emlegethetné a disznóöléseket, a

szalonnát, a kolbászokat, amelyek Janika agyát, szívét és ínyét foglalkoztatják? – Majd ha nagyok lesztek Janikám, mint apátok, aztán pénzt kerestek ti is, akkor majd nekünk is lesz Janikám!

A többiek hatan, mind nagyot nevettek Janikán. Buzgón, készségesen segítettek anyjuknak a kukoricamorzsolásban és szemezésben is. – Az bizony, Janika! Majd ha nagyok leszünk! Ne is gondolj te arra: Se a szalonnára, se szánkóra, se kérekpárra! Kukoricát főz anyuka, s az milyen jó, édes, meg meleg, azám! Anyjuk, ahogy a gyerekek jóllaktak, föllélegzett. Hát menjetek szépen játszani ti is. Aztán ha majd valahol valamit adnak nektek, kóstolót, köszönjétek szépen meg!

A gyerekek nem sokat mondták mindezt maguknak. Rajban, egymás nyomában indultak kifelé, s az utcán a gazdálkodók udvarai felől érezték a hurka-kolbász és sajt illatát. A szegényebb gyerekek többsége mindezt tudomásul vette, de Janika sehogysem tudott megbarátkozni ezekkel a tolvaj, szarkalakomákkal. Ő érezte a kövér falatok mögött megbúvó szánakozást, látta a szemek sötét fényét, hallotta a sóhajokat, holott mindenütt őt szólították először, ahol a Káré gyerekek megjelentek. De Janika soha, sehol nem evett meg semmit. Amit kapott átölelte, magához szorította, szorosan a szívéhez és fulladtan, kipirosodva rohant, szaladt, apró fütttyökkel, énekszóval az anyjához. – Na mit hoztam Anyuka?! Tened, meg Apunak, hogy itt is legyen, itt, minálunk! Ő maga, mintha megelégedett, jóllakott volna azzal a melegséggel, melyet az ajándék öröme ébresztett kis szívében. Mindent itt akart látni ezen a gyalultatlan, festetlen, nehézkes asztalon, ahol nyolcan ültek a tál mellett és illedelmesen megvárták, amíg anyjuk mindenkinek kiosztja a magáét.

Sárika egy reggel újra bedugta pisze-szőke fejét az ajtón és dicsekedve odavágta a hat gyerekhez, akik akkor is a tűzhely falát támasztották, s boldogan várakoztak, mert anyjuk éppen tőköt süttött: – Mink máma megint ölünk ám! Hárman teszük a teknőbe, akkorát ölünk!

Ekkor Janika halálosan, keservesen elszomordott. Főlnézett anyjára, aki gyorsan becsukta az ajtót a kis pisze után. – Ma tanítás van, ne ögyelegjetez nekem a Sárikáék háza előtt! Megértet-

tétek? Ne nevéssenek benneteket! Janikát sem engedem ki, pedig ő szereti Sárikát. Janika nem is kívánczozott kifelé. A tűzhely falához lapult, onnan nézett föl remegő szájjal anyjához valahányszor Sárikáéktól azokat a forró, heves hangokat, vidám kurjongatásokat hallotta, amelyek az effajta színjátékot kísérni szokták. Sápadt kis arca megtüzesedett, a két kék szeme megsötétedett és heves, nehéz sírás szakadt fel a torkából. Édesanyja alig bírta vele. Délben Sárika, a piszeszöke, egy tálban zsíros abárlében főtt, friss, zsíros húsdarabokat hozott be, de Janika akkor sem mozdult, csak ránézett a remegő szalonna- és húsdarabokra, és Sárika büszke arcára. De Janika szívét ez nem hatotta meg, tovább is szomorodott.

Este amikor Feri bácsi, az apjuk, hazaérkezett, Örzse néne szeméhez emelte köténye sarkát. Szólj már te is hozzá Feri! Belebetegszik ez a szegény, hogy másoknak mindenük van, Sáriéknál már másodszor visított a disznó. Itt meg... Feri bácsi megropogtatta a kemény ökleit, odatámaszkodott a tűzhely falához, kicsit nézett maga elé, nézte a többieket, akik hallgatva álltak az ajtónál, untalan kifelé figyelő szemekkel és fülekkel, mert túl a Sárikáéknál már a hurkát töltötték és a toros vacsorát főzték. Sárika mindig nagyokat visított közben, néha megverte ajtójukat és bekiáltott szelesen: - Majd kaptok kóstolót, ne félj Janika hozok! A gyerekek sóhajtottak, anyjuk sírt.

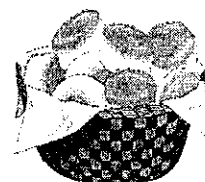
De Janika, aki elégedetten tapsolt, boldog volt. Ujjongó, szilaj fütyölésbe kezdett, felugrott ölébe, lelkendezve, ragyogva és boldogan. Apuka! Jövőre mi is ölünk. Kettőt, mint a Sárikáék? Igazán? - Igen Janikám, aztán csak imádkozzatok mindig, ahogy anyátok mondja nektek. És ha itt maradunk és egészségünk lesz, mi is ölünk, ahogy mások is teszik. Úgy bizony, Janikám! Sárika éppen ekkor jött be az ajtón. Két kis kezével egy nagy kék tálat rogyásig megrakva minden csábító jóval. - Édesanyám küldi, hogy egyenek mindnyájan maguk is, ha nem is ölhetnek, mi meg már kétszer is. Az akkor ötesztendő Janika állt akkor ki az egész család nevében komoly büszkességgel, önérzetesen, égő szemekkel, méstől megvigasztalt szívvel, s boldogan. - Majd jövőre Sárika, amikor mi is ölni fogunk, akkora szalonnánk lesz nekünk, mint ez a festetlen asztal. Akkor majd én viszek tinektek, de az ám!

Ui.: Az elbeszélés szereplőinek többsége már elhunyt. Életük, becsületes munkája gyümölcseként jobbra fordult. Ma is vannak szegények, vannak társadalmi különbségek, amelyet csak közös összefogással, segítséssel lehet megszüntetni.

Kristóf János
nyugdíjas

GASZTRONÓMIAI PALETTA

Bosanski Lonac = Bosnyák fazék

Hozzávalók négy személyre:

1 kg marha- vagy borjúlapocka

10 dkg vöröshagyma

5 gerezd fokhagyma

2-3 sárgarépa

1 petrezselyemgyökér

35 dkg krumpli

2 nagy, húsos paprika

40 dkg édeskáposzta

friss zeller- és petrezselyemzöld

3 dkg piros paprika

3 dkg sűrített paradicsom (vagy paradicsom szeletek)

10 dkg zsír

2 dl fehérbor

2 babérlevél

1 erős paprika

só, bors és szegfűszeg ízlés szerint

A húst vágd kockákra, mint a gulyásnál. Tisztítsd meg és kockázd fel a zöldséget, keverd össze a hagymát, krumplit, paprikát és káposztát. Azután add hozzá a zeller- és petrezselyemzöldet, majd öntsd rá az olvasztott zsírt. Rakd a

(cserép)fazékba soronként a húst, a zöldséget, megint húst és így tovább. Végül tedd rá a paradicsomot, erős paprikát, borsot, babérlevelet, szegfűszeget, fehérbort, sót, és önts hozzá vizet a fazék magasságának feléig. Tedd fel főni lassú tűzön. Egy rövid idő után vedd le a tűzről, zárd le a fazekat dupla pergamennel vagy fóliával, tedd a sütőbe, és ott "főzd" tovább lassú tűzön két-két és fél órán át.

Jó étvágyat!

KÖZÉRDEKŰ KÖZLEMÉNYEK

FIGYELEM!

Az egészségügyi miniszter rendelete szerint minden nap délelőtt a rendelés egy része a krónikus betegeknek előjegyzés alapján történik.

1. 8,00-tól 9,15 óráig a **sürgős esetek** ellátása (rosszullét, láz, baleset, vérzés, betegállomány)
2. 9,15-től az aznapi rendelés végéig **előjegyzett betegeinket** fogadjuk.
3. A hétfő és kedd délutáni (17,00 – 18,00) rendeléseket kizárólag az **aktív dolgozóknak** tartjuk fenn.
4. A **sürgősségi esetek minden időben elsőbbséget élveznek.**

Előjegyzés személyesen vagy telefonon
dr. Basa Antalné asszisztensnőnél történik.
Tel.: 28/460-047

Dr. Jancsy György
családorvos

Panasz nélkül is lehet beteg!

TÜDŐSZŰRÉS SZEPTEMBERBEN!

Pest megyében a tüdőszűrést a megyei ÁNTSZ vezetője minden 30. életévüket betöltöttük részére kötelezően elrendelte.

A vizsgálat alkalmas a tüdőbetegségek időbeni felismerésére. Panasz nélkül is lehet beteg.

A vizsgálat

- ❖ **helye:** Polgármesteri Hivatal Galgahévíz
- ❖ **ideje:** 2003. szeptember 23-tól október 1-ig
- ❖ **délelőtt:** kedd, csütörtök, péntek, 8-tól 14 óráig
- ❖ **délután:** hétfő, szerda, 12-től 18 óráig

FONTOS TUDNIVALÓK:

1. Kérjük, hogy a vizsgálaton lehetőleg munkaidőn kívül jelenjenek meg!
2. Fekvőbeteg, vagy járóképtelen a körzeti orvossal távolmaradását igazoltassa!
3. Aki egy éven belül volt tüdőszűrésen (pl. más helyen), kérjük, hogy annak igazolását (személyesen vagy családtagjai által) szíveskedjen bemutatni!
4. **Személyi igazolványt, TB-kártyát, valamint az előző évben kapott tüdőszűrő igazolást hozza magával!**

TÁJÉKOZTATÓ

Rendőri intézkedés alá vont személy jogai és kötelességei

A rendőrség munkáját az 1994. évi XXXIV. Törvény a Rendőrségről szabályozza.

“29. §.

- (1) A rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát meg kell állapítani.
- (2) Az igazoltatás megtagadása esetén előállítható, és a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, fénykép felvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

Az intézkedés alá vont személynek joga van:

- Megtudni, hogy miért igazoltatják
- Megtudni az intézkedő rendőr nevét, beosztási helyét, jelvényszámát
- Indokolt esetben az intézkedés ellen panasszal élni, a helyi szerv vezetőjénél

Az intézkedés alá vont személy kötelessége:

- A rendőr felszólítására, harjelzésére, fényjelzésére megállni
- Személyazonosságát igazolni,
- A kért okmányokat átadni
- A használt jármű tulajdonjogát, műszaki állapotát igazoló okmányokat átadni
- Ezek megtagadása esetén, igazolás érdekében az előállítás során együttműködni
- Fokozott ellenőrzés keretében köteles alávetni magát jármű, csomag, ruházat átvizsgálásának.

Rendőrség

Kiadja a Galgahévízi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Dr. Basa Antal polgármester
Felelős szerkesztő: Mészáros Zsuzsa
Nyomdai előkészítés: Gradus Stúdió, Aszód (20-949-1152)
Készült az ArtWind-Nyomda Kft. nyomdájában